

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ו' בניסן התש"ף
31 במרץ 2020
095/2020

עובדי הוראה במערכת החינוך, תש"ף (2019/20) Teaching Staff, 2019/20

זוהי ההודעה השנתית על עובדי הוראה במערכת החינוך. בהודעה מוצגים ממצאים ראשוניים על היקף ההוראה לשנת הלימודים תש"ף (2019/20) ומגמות רב-שנתיות על היקף ההוראה, תחלופת עובדי הוראה, מאפיינים נבחרים של עובדי הוראה, שכר חודשי ממוצע ואינדיקטורים נבחרים.

- בשנת הלימודים תש"ף מספרם של עובדי הוראה בכלל המערכת היה כ-182 אלף לעומת כ-179 אלף בשנת הלימודים תשע"ט (גידול של 1.6%).
- במהלך השנים תשע"א-תש"ף, קצב השינוי השנתי במספרם של עובדי ההוראה, היה 3.0% בממוצע לשנה, בחינוך העברי - 3.1% ובחינוך הערבי - 2.9%.
- בשנת הלימודים תש"ף מספר שעות העבודה השבועיות היה כ-5.55 מיליון שעות לעומת כ-5.43 מיליון שעות בתשע"ט (גידול של 2.4%).
- במהלך השנים תשע"א-תש"ף, קצב השינוי השנתי בשעות העבודה השבועיות במערכת, היה 5.1% בממוצע לשנה, בחינוך העברי - 5.3% ובחינוך הערבי - 4.4%.
- במהלך השנים תשע"א-תש"ף, חל גידול מואץ בהיקף ההוראה בכלל המערכת והתווספו כ-43 אלף עובדי הוראה וכ-2.0 מיליון שעות עבודה שבועיות.
- בשנת הלימודים תש"ף מספרם של עובדי הוראה חדשים עמד על כ-11,000, ללא שינוי לעומת שנת הלימודים תשע"ט.
- שיעור הגיוס של עובדי הוראה חדשים במגמת עלייה בחינוך העברי, מכ-8,090 בממוצע בשנים תשע"ב-תשע"ג לכ-9,100 בממוצע בשנים תשע"ט-תש"ף, לעומת ירידה בחינוך הערבי מכ-2,300 לכ-1,870, בהתאמה.
- בשנת הלימודים תשע"ז עזבו את מערכת החינוך 7,392 עובדי הוראה לעומת 7,050 עובדי הוראה בשנת הלימודים תשע"ו (גידול של 4.9%).

- במהלך השנים תשס"ט-תשע"ז, שיעורי העזיבה השנתיים יציבים, כ-4% בממוצע לשנה. בשנים אלו שיעורי העזיבה בחינוך הערבי נמוכים באופן ניכר (2.7% בממוצע) לעומת החינוך העברי (4.5% בממוצע).
- במהלך שני העשורים האחרונים, ממוצע התלמידים למורה יורד בחינוך היסודי הערבי מ-16.3 תלמידים למורה בשנת תש"ס ל-11.8 תלמידים למורה בשנת תש"ף (ירידה של 4.5 תלמידים למורה).
- ירידה בולטת בממוצע התלמידים למשרה מלאה, בחינוך היסודי הערבי מ-19.5 תלמידים למשרה מלאה בשנת תש"ס ל-14.1 תלמידים למשרה מלאה בשנת תש"ף (ירידה של 5.4 תלמידים למשרה מלאה).
- ממוצע התלמידים לכיתה ירד אף הוא ובאופן בולט בחטיבות הביניים בחינוך הערבי מ-32.9 תלמידים לכיתה בשנת תש"ס ל-26.4 תלמידים לכיתה בשנת תש"ף (ירידה של 6.5 תלמידים לכיתה).
- בחינוך העברי במהלך העשור האחרון, עלה שיעורם של עובדי הוראה עם 31 שעות עבודה לשבוע מ-32.2% בשנת תש"ע ל-56.4% בשנת תש"ף. כמו כן, עלה שיעורם של עובדי הוראה בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה מ-26.9% ל-37.4%, בהתאמה.
- בחינוך הערבי במהלך העשור האחרון, עלה שיעורם של עובדי הוראה עם 31 שעות עבודה לשבוע מ-37.7% בשנת תש"ע ל-67.1% בשנת תש"ף. עלה שיעור הנשים מ-69.0% ל-74.7%, בהתאמה. עלה שיעורם של בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה מ-13.7% ל-34.8% בהתאמה.
- השכר החודשי הממוצע של עובדי הוראה עמד בשנת 2017 על 11,612 ₪ לעומת 6,859 ₪ בשנת 2005, גידול של כ-69%.
- השכר השנתי לשעת עבודה שבועית עמד בשנת 2017 על 4,846 ₪ לעומת 3,591 ₪ בשנת 2005, גידול של כ-34%.
- השכר השנתי למשרה מלאה עמד בשנת 2017 על כ-167 אלף ₪ לעומת כ-130 אלף ₪ בשנת 2010 וכ-100 אלף ₪ בשנת 2000 (גידול של כ-67% במהלך השנים 2000-2017). בקרב עובדי הוראה צעירים (בני 25-34), כ-112 אלף ₪ לעומת כ-87 אלף ₪ וכ-70 אלף ₪, בהתאמה (גידול של כ-60%) ובקרב ותיקים (בני 55-64), כ-236 אלף ₪ לעומת כ-171 אלף ₪ וכ-134 אלף ₪, בהתאמה (גידול של כ-76%).
- פערי השכר בין גברים לנשים פחתו מ-13% בשנת 2000 ל-8% בשנת 2017. לעומת זאת, פערי השכר בין ותיקים (בני 55-64) לצעירים (בני 25-34) התרחבו מ-93% ל-111%, בהתאמה.

[להגדרות, מקורות והסברים](#)

א. היקף ההוראה במערכת החינוך

ב. עובדי הוראה

בשנת הלימודים תש"ף מספרם של עובדי הוראה בכלל המערכת היה כ-182 אלף לעומת כ-179 אלף בשנת הלימודים תשע"ט (גידול של 1.6%). בחינוך העברי מספר עובדי ההוראה היה כ-140 אלף לעומת כ-137 אלף בשנה הקודמת (גידול של 1.9%). בחינוך הערבי מספר עובדי ההוראה היה כ-42 אלף, ללא שינוי בהשוואה לשנה הקודמת. בשנים תשע"א-תש"ף, התווספו למערכת כ-43 אלף עובדי הוראה. במהלך העשור האחרון, קצב השינוי השנתי במספרם של עובדי ההוראה, היה 3.1% בממוצע לשנה בחינוך העברי (גבוה במיוחד בחינוך הקדם-יסודי, 4.9%) ו-2.9% בחינוך הערבי (גבוה במיוחד בחטיבה העליונה, 5.3% ונמוך במיוחד בחינוך היסודי, 1.3%).

לוח א - מספר עובדי הוראה, לפי שלב חינוך, מגזר ופיקוח, תשנ"א-תש"ף (1990/91-2019/20)

שינוי שנתי ממוצע תשע"א 2010/11 - תש"ף (2019/20)	תש"ף (2019/20)	תשע"ט (2018/19)	תשע"ח (2017/18)	תשע"א (2010/11)	תש"ס (1999/2000)	תשנ"א (1990/91)	מגזר, פיקוח ושלב חינוך
3.0	182,167	179,267	175,305	139,285	112,157	79,897	סך הכל
3.1	139,983	137,395	133,905	106,663	91,068	67,305	חינוך עברי
4.9	16,003	15,603	14,946	10,387	9,200	7,418	קדם-יסודי
2.5	65,637	65,017	63,671	52,420	43,426	33,782	יסודי
2.9	30,384	29,839	29,178	23,487	17,385	9,931	חטיבת ביניים
2.7	43,773	42,276	41,166	34,360	31,293	22,124	חטיבה עליונה
							פיקוח
3.0	84,869	83,250	81,769	65,132	61,587	48,665	ממלכתי
3.1	33,047	32,488	31,793	25,205	20,307	15,140	ממלכתי-דתי
3.4	22,067	21,657	20,343	16,326	9,174	3,500	חרדי
2.9	42,184	41,872	41,400	32,622	18,834	10,438	חינוך ערבי
2.7	3,138	3,082	3,023	2,479	1,150	506	קדם-יסודי
1.3	20,899	20,982	20,881	18,542	11,001	6,190	יסודי
3.2	8,694	8,786	8,796	6,564	3,732	1,892	חטיבת ביניים
5.3	11,194	10,803	10,571	7,048	4,095	2,270	חטיבה עליונה

עובדי הוראה לפי מחוז

קצב השינוי השנתי במספרם של עובדי ההוראה גבוה במחוזות ירושלים והמרכז (3.4%) ובמחוז הדרום (3.3%), לעומת מחוזות חיפה (2.7%), תל אביב (2.5%) והצפון (2.4%). בחינוך הקדם-יסודי קצב השינוי השנתי גבוה במיוחד במחוז המרכז (5.8%) ונמוך במחוז הצפון (3.0%). בחינוך היסודי קצב השינוי השנתי גבוה במיוחד במחוז ירושלים (2.9%) ונמוך במחוז הצפון (1.0%). בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות, השינוי השנתי גבוה במיוחד במחוז ירושלים (3.6% ו-3.7%, בהתאמה).

לוח ב- עובדי הוראה, לפי שלב חינוך ומחוז, תשנ"א (1990/91) - תש"ף (2019/20)

שינוי שנתי ממוצע תשע"א 2010/11) -תש"ף (2019/20)	תש"ף 2019/20)	תשע"ט 2018/19)	תשע"ח 2017/18)	תשע"א 2010/11)	תש"ס (1999/2000)	תשנ"א 1990/91)	שלב חינוך ומחוז
3.0	182,167	179,267	175,305	139,285	112,157	79,897	סך הכל - מחוז
3.4	32,332	31,960	30,992	23,951	14,846	8,646	ירושלים
2.4	33,728	33,424	33,091	27,192	18,940	13,168	הצפון
2.7	20,182	19,905	19,630	15,867	14,018	10,542	חיפה
3.4	44,306	43,375	42,429	32,842	25,626	17,784	המרכז
2.5	21,606	21,209	20,781	17,366	17,107	15,294	תל אביב
3.3	29,452	28,885	28,001	22,005	17,174	11,000	הדרום
							חינוך קדם-יסודי
3.9	2,235	2,182	2,127	1,581	886	597	ירושלים
3.0	3,488	3,425	3,356	2,682	101	73	הצפון
4.8	2,145	2,048	1,950	1,403	1,095	782	חיפה
5.8	5,643	5,410	5,217	3,401	859	632	המרכז
4.9	2,308	2,216	2,125	1,506	1,348	1,310	תל אביב
5.0	3,245	3,095	2,924	2,100	1,634	1,098	הדרום
							חינוך יסודי
2.9	17,630	17,709	17,180	13,658	8,179	4,431	ירושלים
1.0	15,048	15,126	15,099	13,735	10,694	7,549	הצפון
1.6	9,018	9,151	9,148	7,835	6,724	5,070	חיפה
2.4	19,957	19,923	19,688	16,063	12,639	9,373	המרכז
1.7	10,192	10,220	10,028	8,777	8,255	7,723	תל אביב
2.5	14,379	14,269	13,786	11,554	9,016	5,907	הדרום
							חטיבת ביניים
3.6	5,324	5,291	5,169	3,864	1,985	1,252	ירושלים
2.5	8,035	8,050	8,057	6,423	4,331	2,615	הצפון
2.1	4,626	4,586	4,489	3,824	3,124	1,918	חיפה
3.2	9,488	9,392	9,143	7,124	5,587	3,009	המרכז
2.5	4,238	4,112	4,065	3,395	2,374	1,617	תל אביב
2.9	7,288	7,282	7,169	5,636	3,925	1,483	הדרום

שינוי שנתי ממוצע תשע"א 2010/11) תש"ף- 2019/20) (	תש"ף 2019/20) (	תשע"ט 2018/19) (	תשע"ח 2017/18) (	תשע"א 2010/11) (	תש"ס (1999/ 2000) (	תשנ"א 1990/91) (	שלב חינוך ומחוז
3.0	182,167	179,267	175,305	139,285	112,157	79,897	סך הכל חטיבה עליונה
3.7	10,527	10,038	9,721	7,575	5,090	2,804	ירושלים
3.1	9,966	9,766	9,545	7,566	5,649	3,760	הצפון
2.8	5,976	5,820	5,707	4,663	4,349	3,454	חיפה
3.6	12,701	12,102	11,728	9,236	8,205	5,472	המרכז
2.1	6,801	6,561	6,442	5,644	6,201	5,053	תל אביב
3.4	8,854	8,524	8,356	6,567	5,073	3,298	הדרום

ג. שעות עבודה

בשנת הלימודים תש"ף מספר שעות העבודה השבועיות היה כ-5.55 מיליון שעות לעומת כ-5.43 מיליון שעות בתשע"ט (גידול של 2.4%). בחינוך העברי סך שעות העבודה השבועיות בתש"ף עמד על כ-4.2 מיליון שעות לעומת כ-4.1 מיליון שעות בתשע"ט (גידול של 2.8%) ובחינוך הערבי כ-1.34 מיליון שעות בתש"ף לעומת כ-1.33 מיליון שעות בתשע"ט (גידול של 1.1%). בשנים תשע"א-תש"ף, התווספו למערכת כ-2.0 מיליון שעות עבודה. במהלך העשור האחרון, קצב השינוי השנתי בשעות העבודה השבועיות במערכת, היה 5.1% בממוצע לשנה, בחינוך העברי - 5.3% בממוצע לשנה ובחינוך הערבי - 4.4% בממוצע לשנה.

לוח ג - שעות עבודה שבועיות, לפי שלב חינוך, מגזר ופיקוח, תשנ"א-תש"ף (1990/91-2019/20)

(אלפים)

שינוי שנתי ממוצע תשע"א 2010/11) -תש"ף (2019/20)	תש"ף 2019/20)	תשע"ט 2018/19)	תשע"א 2010/11)	תש"ס 1999/2000)	תשנ"א (1990/91)	מגזר, שלב חינוך ופיקוח
5.1	5,555.4	5,427.6	3,548.8	2,612.0	1,765.0	סך הכל
5.3	4,211.6	4,097.9	2,637.6	2,135.2	1,507.6	חינוך עברי
7.0	442.6	420.7	241.6	235.7	188.4	קדם-יסודי
3.4	1,867.8	1,848.2	1,379.3	979.7	705.5	יסודי
6.3	707.9	692.4	407.1	346.7	179.0	חטיבת ביניים
7.8	1,193.4	1,136.7	609.5	573.1	434.7	חטיבה עליונה
						פיקוח
5.2	2,655.5	2,584.5	1,680.6	1,426.1	1,058.5	ממלכתי
5.4	982.9	955.6	613.5	462.8	323.8	ממלכתי-דתי
5.8	576.1	560.0	346.1	188.7	69.5	חרדי
4.4	1,343.7	1,329.6	911.2	476.9	257.5	חינוך ערבי
4.3	85.1	84.3	58.3	32.9	13.8	קדם-יסודי
1.7	626.9	627.1	536.7	273.7	154.3	יסודי
6.1	262.9	264.7	153.8	76.0	36.7	חטיבת ביניים
9.5	368.8	353.5	162.4	94.3	52.6	חטיבה עליונה

שעות עבודה לפי מחוז

בחינוך הקדם-יסודי קצב השינוי השנתי במספר שעות העבודה השבועיות גבוה במיוחד במחוזות המרכז (7.9%) ותל אביב (6.9%) ונמוך במחוז הצפון (4.5%). בחינוך היסודי קצב השינוי השנתי גבוה במיוחד במחוז ירושלים (4.0%) ונמוך במחוז הצפון (1.6%).

לוח ד- שעות עבודה שבועיות, לפי שלב חינוך ומחוז, תשנ"א (1990/91) - תש"ף (2019/20)
(אלפים)

שינוי שנתי ממוצע תשע"א - (2010/11) תש"ף (2019/20)	תש"ף (2019/20)	תשע"ט (2018/19)	תשע"א (2010/11)	תש"ס (1999/2000)	תשנ"א (1990/91)	שלב חינוך ומחוז
5.1	5,555.4	5,427.6	3,548.8	2,612.0	1,765.0	סך הכל
						מחוז
5.5	913.4	898.8	563.5	325.2	179.4	ירושלים
4.2	1,059.7	1,046.9	730.2	452.4	297.5	הצפון
4.8	618.5	609.8	405.0	330.6	237.4	חיפה
5.6	1,364.8	1,315.7	833.6	575.8	381.7	המרכז
4.7	644.2	627.4	426.8	379.7	325.8	תל אביב
5.3	942.3	917.7	591.7	432.6	252.4	הדרום
						קדם-יסודי
5.7	59.8	59.7	36.5	22.6	15.3	ירושלים
4.5	93.2	92.6	62.5	2.0	1.8	הצפון
6.6	59.4	57.5	33.4	29.4	21.8	חיפה
7.9	157.8	143.1	79.4	21.7	15.9	המרכז
6.9	64.1	62.5	35.2	35.8	32.5	תל אביב
6.5	91.3	87.8	52.0	44.3	29.9	הדרום
						יסודי
4.0	474.8	477.7	333.4	173.1	92.2	ירושלים
1.6	445.5	443.9	386.9	247.3	167.2	הצפון
2.5	258.5	259.8	207.4	151.7	110.5	חיפה
3.5	579.8	570.5	426.9	280.5	195.7	המרכז
2.6	284.2	281.7	226.3	181.5	160.9	תל אביב
3.2	443.8	434.8	334.5	214.3	130.9	הדרום
						חטיבת ביניים
7.2	121.5	119.2	64.8	36.2	21.7	ירושלים
5.8	211.4	210.0	127.2	86.2	47.5	הצפון
5.4	120.5	118.4	75.1	62.9	36.1	חיפה
6.2	246.2	242.0	143.4	109.8	53.8	המרכז
5.9	102.6	100.0	61.3	46.3	29.6	תל אביב
7.2	166.8	165.9	89.1	81.3	26.9	הדרום
						חטיבה עליונה
8.0	256.9	241.8	128.4	92.7	51.4	ירושלים
8.2	308.6	300.0	152.4	116.6	81.7	הצפון
8.1	179.7	173.6	88.8	86.0	69.1	חיפה
8.5	379.4	359.1	182.5	163.0	117.2	המרכז

7.1	192.9	182.6	103.9	116.1	102.8	תל אביב
8.4	240.3	229.1	116.0	92.8	65.0	הדרום

ד. תחלופת עובדי הוראה

ה. עובדי הוראה חדשים

בשנת הלימודים תש"ף מספרם של עובדי הוראה חדשים עמד על כ-11,000 ללא שינוי לעומת שנת הלימודים תשע"ט. היקף הגיוס של עובדי הוראה חדשים נמצא במגמת עלייה בחינוך העברי, מכ-8,090 במוצע בשנים תשע"ב-תשע"ג לכ-9,100 במוצע בשנים תשע"ט-תש"ף, לעומת ירידה בחינוך הערבי מכ-2,300 לכ-1,870, בהתאמה. בחינוך הערבי שיעורי הגיוס של עובדי הוראה חדשים ירדו מ-7.6% בשנת תשע"ב ל-4.4% בשנת תש"ף.

לוח ה - עובדי הוראה חדשים במערכת החינוך, לפי מגזר ושלב חינוך, תשע"ב (2011/12) - תש"ף (2019/20)

תש"ף 2019/20	תשע"ט 2018/19 (	תשע"ח (2017/18)	תשע"ז (2016/17)	תשע"ו (2015/16)	תשע"ה (2014/15)	תשע"ד (2013/14)	תשע"ג (2012/13)	תשע"ב (2011/12)	
10,967	10,991	11,768	11,634	9,701	10,350	9,991	10,215	10,566	הכל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9,115	9,099	9,577	9,191	7,669	8,219	8,222	8,044	8,136	בנוך עברי
1,188	1,264	1,223	1,132	1,037	1,187	1,232	1,185	837	סך הכל
4,628	4,483	4,784	4,589	3,627	4,170	3,865	4,170	4,339	מ-יסודי
1,812	1,731	1,945	1,718	1,481	1,477	1,587	1,171	1,334	יבתי
2,010	2,157	2,194	2,370	1,963	1,842	1,985	1,791	2,168	ימים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	טיבה
1,852	1,892	2,191	2,443	2,032	2,131	1,769	2,171	2,430	יונה
103	85	69	108	79	111	83	138	62	בנוך ערבי
954	1,025	1,102	1,285	991	1,023	901	1,134	1,427	סך הכל
229	273	377	369	353	347	223	311	341	מ-יסודי
643	574	742	833	714	728	665	697	710	יבתי
6.0	6.5	7.2	7.3	6.3	6.9	6.9	7.3	7.8	ימים
6.5	7.1	7.7	7.6	6.5	7.2	7.4	7.5	7.9	טיבה
7.5	8.9	9.0	8.7	8.2	9.9	10.9	11.3	8.5	יונה
7.0	7.3	8.1	7.9	6.3	7.5	7.1	7.9	8.5	שיעורי גיוס - אחוז עובדי הוראה חדשים מכלל עובדי הוראה במערכת
5.9	6.1	7.1	6.5	5.9	6.0	6.8	5.0	5.9	הכל

4.6	5.4	5.6	6.4	5.5	5.2	5.7	5.2	6.5	שיבה יונה
4.4	4.7	5.6	6.4	5.5	6.0	5.1	6.4	7.6	בנין ערבי סך הכל
3.3	2.9	2.4	3.7	2.7	3.8	2.9	5.1	2.6	קדם-יסודי
4.5	5.1	5.5	6.6	5.2	5.4	4.8	6.1	7.8	יסודי
2.6	3.2	4.5	4.5	4.5	4.7	3.2	4.6	5.2	חטיבת ביניים
5.8	5.6	7.6	9.0	8.2	8.8	8.5	9.3	10.2	חטיבה יונה

1. עובדי הוראה שעזבו את מערכת החינוך

בשנת הלימודים תשע"ז עזבו את מערכת החינוך 7,392 עובדי הוראה לעומת 7,050 עובדי הוראה בשנת הלימודים תשע"ו (גידול של 4.9%). בחינוך העברי - 6,115 לעומת 5,691, בהתאמה (גידול של 7.5%) ובחינוך הערבי 1,277 לעומת 1,359, בהתאמה (ירידה של 6.0%). במהלך השנים תשס"ט-תשע"ז, שיעורי העזיבה יציבים, כ-4% בממוצע לשנה. שיעורי העזיבה בחינוך הערבי נמוכים באופן ניכר (2.7% בממוצע) לעומת החינוך העברי (4.5% בממוצע). לאורך השנים שיעורי העזיבה גבוהים במיוחד בחטיבות העליונות בחינוך העברי והערבי (5.1%-ו-3.7% בממוצע, בהתאמה) ונמוכים במיוחד בחינוך הקדם-יסודי הערבי (1.7% בממוצע).

לוח 1 - עובדי הוראה שעזבו את מערכת החינוך, לפי מגזר ושלב חינוך, תשס"ט (2008/09) - תשע"ז (2016/17)

תשע"ז (2016/17)	תשע"ו (2015/16)	תשע"ה (2014/15)	תשע"ד (2013/14)	תשע"ג (2012/13)	תשע"ב (2011/12)	תשע"א (2010/11)	תש"ע (2009/10)	תשס"ט (2008/09)	מגזר ושלב חינוך
7,392	7,050	6,064	5,812	5,647	5,284	5,429	4,870	5,348	סך הכל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חינוך ערבי
6,115	5,691	5,052	4,906	4,773	4,425	4,676	4,144	4,620	קדם-יסודי
668	639	547	540	447	465	470	375	323	יסודי
2,953	2,574	2,258	2,203	2,125	2,002	2,020	1,723	1,573	חטיבת ביניים
1,127	1,043	903	832	944	655	815	751	674	חטיבה עליונה
1,770	1,804	1,669	1,635	1,605	1,553	1,770	1,679	2,446	חינוך ערבי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	קדם-יסודי
1,277	1,359	1,012	906	874	859	753	695	728	יסודי
52	73	49	31	36	26	47	50	50	חטיבת ביניים
706	717	563	517	495	502	423	375	336	חטיבה עליונה
175	233	140	110	110	117	106	105	84	שיעורי עזיבה - אחוז עובדי הוראה עוזבים מכלל עובדי ההוראה במערכת
412	401	302	288	286	252	203	214	293	סך הכל
4.3	4.5	3.9	3.9	3.9	3.8	4.1	3.8	4.2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	

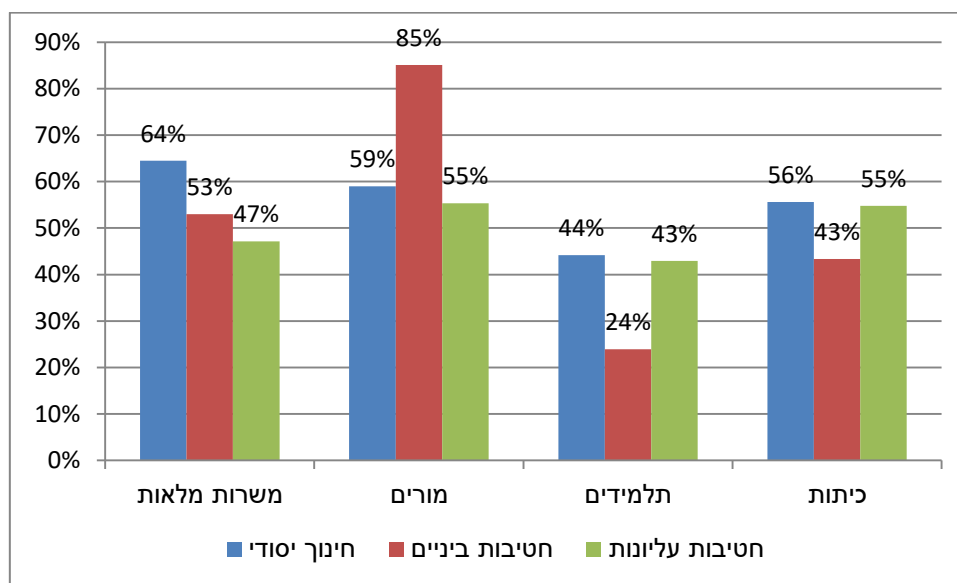
תשע"ז) 2016/1 (7	תשע"ו) 2015/1 (6	תשע"ה) 2014/1 (5	תשע"ד (2013/14)	תשע"ג (2012/13)	תשע"ב (2011/12)	תשע"א (2010/11)	תש"ע (2009/10)	תשס"ט (2008/09) (	מגזר ושלב חינוך
4.7	4.8	4.3	4.3	4.3	4.2	4.6	4.2	4.8	חינוך עברי
4.7	4.9	4.3	4.5	4.0	4.6	4.8	3.9	3.4	קדם-יסודי
4.7	4.4	3.9	3.9	3.9	3.8	4.0	3.6	3.3	יסודי
4.0	4.1	3.6	3.5	4.0	2.8	3.6	3.4	3.2	חטיבת ביניים
4.5	5.0	4.7	4.7	4.7	4.6	5.5	5.2	7.4	חטיבה עליונה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2	3.6	2.7	2.5	2.5	2.6	2.4	2.4	2.5	חינוך ערבי
1.7	2.5	1.7	1.1	1.3	1.1	1.9	2.2	2.1	קדם-יסודי
3.4	3.7	2.9	2.7	2.6	2.6	2.3	2.2	2.0	יסודי
2.1	2.9	1.8	1.5	1.6	1.7	1.6	1.8	1.6	חטיבת ביניים
4.1	4.5	3.5	3.5	3.6	3.4	3.0	3.4	4.7	חטיבה עליונה

האינדיקטורים להלן משקפים מחד את המגמות בקצב השינוי במספרם של עובדי ההוראה לעומת קצב השינוי במספרי התלמידים והכיתות ומאידך את העומס היחסי על עובדי ההוראה במערכת.

במהלך שני העשורים האחרונים, מספר התלמידים גדל ב-44% בחינוך היסודי, ב-24% בחטיבות הביניים וב-43% בחטיבות העליונות. בתקופה זו מספר הכיתות גדל ב-56%, 43% ו-55%, בהתאמה, מספר המורים גדל ב-59%, 85% ו-55%, בהתאמה ומספר המשרות המלאות גדל ב-64%, 53% ו-47%, בהתאמה.

תרשים 1. אחוז שינוי במספר הכיתות, התלמידים, המורים והמשרות המלאות, לפי שלב חינוך

תש"ס(1999/2000) - תש"ף (2019/20)

כתוצאה ממגמות אלה, ממוצע התלמידים למורה יורד במהלך שני העשורים האחרונים באופן בולט, בחינוך היסודי הערבי מ-16.3 תלמידים למורה בשנת תש"ס ל-11.8 תלמידים למורה בשנת תש"ף (ירידה של 4.5 תלמידים למורה), בחטיבות הביניים בחינוך הממלכתי הערבי, מ-12.2 ל-7.8, בהתאמה (ירידה של 4.4 תלמידים למורה), בחטיבות הביניים בחינוך הממלכתי הערבי, מ-12.4 ל-9.3, בהתאמה (ירידה של 3.1 תלמידים למורה). לעומת זאת, בחינוך החרדי בחטיבות העליונות חלה עלייה בממוצע התלמידים למורה מ-11.4 ל-13.9, בהתאמה (עלייה של 2.5 תלמידים למורה).

במקביל לכך, ניתן לראות ירידה בולטת בממוצע התלמידים למשרה מלאה, בחינוך היסודי הערבי מ-19.5 תלמידים למשרה מלאה בשנת תש"ס ל-14.1 תלמידים למשרה מלאה בשנת תש"ף (ירידה של 5.4 תלמידים למשרה מלאה), בחטיבות הביניים בחינוך הערבי, מ-15.0 ל-11.3, בהתאמה (ירידה של 3.7 תלמידים למשרה מלאה). לעומת זאת, בחינוך החרדי בחטיבות העליונות חלה עלייה בממוצע התלמידים למשרה מלאה מ-14.1 ל-21.2, בהתאמה (עלייה של 7.1 תלמידים למשרה מלאה).

בתקופה זו, ממוצע התלמידים לכיתה ירד אף הוא ובאופן בולט בחטיבות הביניים בחינוך הערבי מ-32.9 תלמידים לכיתה בשנת תש"ס ל-26.4 תלמידים לכיתה בשנת תש"ף (ירידה של 6.5 תלמידים לכיתה), בחינוך היסודי הערבי, מ-29.7 ל-24.3, בהתאמה (ירידה של 5.4 תלמידים לכיתה) ובחטיבות הביניים בחינוך הממלכתי-ערבי, מ-32.2 ל-28.3, בהתאמה (ירידה של 3.9 תלמידים לכיתה).

לוח ז - ממוצע תלמידים למורה, למשרה מלאה ולכיתה, לפי שלב חינוך, תש"ס (1999/2000) - תש"ף (2019/20)

ממוצע תלמידים לכיתה ¹		ממוצע תלמידים למשרה מלאה		ממוצע תלמידים למורה		שלב חינוך
תש"ף (2019/20)	תש"ס (1999/2000)	תש"ף (2019/20)	תש"ס (1999/2000)	תש"ף (2019/2000)	תש"ס (1999/2000)	
(	(	(	(	(	(	-
24.0	25.9	15.0	17.1	11.8	13.0	יסודי - סך הכל
25.0	26.6	15.0	16.5	11.9	12.5	ממלכתי
23.4	23.5	14.2	14.2	10.7	10.2	ממלכתי-דתי
22.2	20.6	17.3	20.3	12.3	13.6	חרדי
24.3	29.7	14.1	19.5	11.8	16.3	ערבי
						חטיבת ביניים - סך הכל
27.0	31.2	11.4	14.1	7.7	11.5	ממלכתי
28.3	32.2	12.0	14.7	7.8	12.2	ממלכתי-דתי
23.6	26.0	10.0	11.2	5.6	8.4	ערבי
26.4	32.9	11.3	15.0	9.3	12.4	חטיבה עליונה - סך הכל
24.1	26.1	11.4	11.7	8.4	9.1	ממלכתי
23.9	26.9	10.1	11.4	7.6	8.7	ממלכתי-דתי
21.3	22.9	8.2	10.0	5.2	7.1	חרדי
25.7	24.9	21.2	14.1	13.9	11.4	ערבי
24.7	27.8	11.6	13.2	9.9	12.3	

¹ כולל חינוך מיוחד.

ח. מאפיינים נבחרים של עובדי הוראה

במהלך העשור האחרון חלו כמה שינויים בולטים במאפיינים של עובדי ההוראה, להלן:
 בחינוך העברי עלה שיעורם של עובדי הוראה עם 31 שעות עבודה לשבוע מ-32.2% בשנת תש"ע ל-56.4% בשנת תש"ף. כמו כן, עלה שיעורם של עובדי הוראה בעלי עד 10 שנות ותק בהוראה מ-29.0% ל-40.0%, בהתאמה. ירד שיעורם של עובדי הוראה בעלי דרגות שכר לא אקדמיות מ-19.3% ל-6.8%, בהתאמה. עלה שיעורם של עובדי הוראה בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה מ-26.9% ל-37.4%, בהתאמה.
 בחינוך הערבי עלה שיעורם של עובדי הוראה עם 31 שעות עבודה לשבוע מ-37.7% בשנת תש"ע ל-67.1% בשנת תש"ף. עלה שיעור הנשים מ-69.0% ל-74.7%, בהתאמה. יריד שיעור עובדי הוראה "צעירים" (עד גיל 29) מ-21.0% ל-12.7% ועלה שיעור ה"ותיקים" (מעל גיל 50) מ-15.0% ל-18.9%, בהתאמה. ירד שיעורם של עובדי הוראה בעלי עד 10 שנות ותק מ-45.6% ל-37.3%, בהתאמה. ירד שיעורם של עובדי הוראה בעלי דרגות שכר לא אקדמיות מ-15.7% ל-2.9%, בהתאמה. עלה שיעורם של עובדי הוראה בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה מ-13.7% ל-34.8%, בהתאמה.

לוח ח - עובדי הוראה, לפי מגזר ומאפיינים נבחרים, תש"ע (2009/10), תש"ף (2019/20)

תש"ף (2019/20)			תש"ע (2009/10)			מאפיינים נבחרים
ערבי	עברי	סך הכל	ערבי	עברי	סך הכל	
אחוזים						
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל מין
-	-	-	-	-	-	גברים
24.0	16.7	18.4	30.9	15.8	19.2	נשים
74.7	83.2	81.2	69.0	84.1	80.4	גיל
12.7	10.6	11.1	21.0	9.7	12.3	עד 29
33.9	29.5	30.5	40.7	28.9	31.5	30-39
33.2	29.7	30.5	23.3	28.5	27.3	40-49
18.9	30.2	27.6	15.0	32.3	28.3	+50
שנות ותק מוכרות בהוראה						
-	-	-	-	-	-	10-1
37.3	40.0	39.4	45.6	29.0	32.7	11-20
34.3	25.6	27.6	31.0	31.6	31.3	21-30
21.3	21.8	21.7	13.0	23.7	21.2	31-40
7.1	12.5	11.3	7.9	14.1	12.7	+41
שעות עבודה לשבוע						
-	-	-	-	-	-	10-1
0.9	3.0	2.5	4.0	8.1	7.1	11-20
8.8	12.7	11.8	12.5	18.7	17.2	21-30
23.2	27.5	26.5	45.8	41.0	41.9	31-40
67.1	56.4	58.9	37.7	32.2	33.4	+41
דרגת שכר(1)						
-	-	-	-	-	-	לא אקדמית
2.9	6.8	5.9	15.7	19.3	18.4	תואר ראשון
60.9	55.1	56.5	67.5	51.5	55.0	תואר שני
34.8	37.4	36.8	13.7	26.9	23.8	

1. כולל דרגות שכר שוות ערך לדרגות שכר אקדמיות.

ט. שכרם של עובדי הוראה

השכר החודשי הממוצע של עובדי הוראה עמד בשנת 2017 על 11,612 ₪ לעומת 6,859 ₪ בשנת 2005, גידול של כ-69%. במהלך השנים 2005-2017, השכר החודשי הממוצע גדל באופן בולט בחינוך הערבי (כ-83%), בחינוך החרדי (כ-78%), בחינוך היסודי (כ-73%), במחוז ירושלים (כ-78%), בקרב נשים (כ-71%), בקרב בני 50 ומעלה (כ-73%) בקרב בעלי תואר שני ומעלה (כ-65%) וביישובים באשכול חברתי-כלכלי נמוך (כ-75%).

השכר השנתי לשעת עבודה שבועית עמד בשנת 2017 על 4,846 ₪ לעומת 3,591 ₪ בשנת 2005, גידול של כ-35%. במהלך השנים 2005-2017, השכר השנתי לשעת עבודה שבועית גדל באופן בולט בחינוך החרדי (כ-66%), בחינוך הקדם-יסודי (כ-55%), במחוז ירושלים (כ-44%), בקרב בעלי 21-30 שנות ותק (כ-44%), בקרב בעלי 1-10 שעות עבודה בשבוע (כ-76%), בקרב בעלי דרגת שכר לא אקדמית (כ-49%) וביישובים באשכול חברתי-כלכלי נמוך (כ-43%).

לוח ט - שכרם של עובדי הוראה, לפי מאפיינים נבחרים, תשס"ה (2004/05), תשע"ז (2016/17)

אחוז שינוי		תשע"ז (2016/17)		תשס"ה (2004/05)		מאפיינים נבחרים
שכר שנתי לשעת עבודה	שכר חודשי ממוצע	שכר שנתי לשעת עבודה	שכר חודשי ממוצע	שכר שנתי לשעת עבודה	שכר חודשי ממוצע	
34.9	69.3	4,846	11,612	3,591	6,859	סך הכל
-	-	-	-	-	-	דרג חינוך
54.5	62.7	5,310	11,557	3,436	7,105	קדם-יסודי
43.6	73.2	4,619	11,013	3,217	6,360	יסודי
31.4	67.8	4,753	12,787	3,617	7,622	חטיבת ביניים
26.6	64.7	4,998	12,293	3,947	7,465	חטיבה עליונה
-	-	-	-	-	-	מגזר/פיקוח
27.5	65.1	4,910	12,223	3,851	7,404	ממלכתי
34.1	68.0	4,962	11,707	3,699	6,968	ממלכתי-דתי
65.5	78.2	5,292	9,162	3,197	5,142	חרדי
43.6	82.5	4,401	11,560	3,065	6,335	ערבי
-	-	-	-	-	-	מחוז
43.7	77.9	4,919	10,581	3,422	5,949	ירושלים
37.2	72.2	4,853	12,297	3,537	7,141	הצפון
27.1	67.2	4,811	11,866	3,784	7,099	חיפה
31.5	69.1	4,892	11,776	3,719	6,964	המרכז
31.7	65.0	4,980	11,441	3,781	6,936	תל אביב
38.8	66.3	4,614	11,641	3,324	7,002	הדרום
-	-	-	-	-	-	מין
30.6	63.6	5,048	12,835	3,866	7,845	גברים
36.2	71.4	4,801	11,342	3,524	6,619	נשים
-	-	-	-	-	-	גיל
33.8	65.7	3,163	6,281	2,364	3,791	עד 29
26.6	57.6	3,820	8,943	3,018	5,675	30-39
32.6	65.2	5,016	12,590	3,782	7,622	40-49
37.8	73.3	6,571	15,924	4,768	9,190	+50
-	-	-	-	-	-	שנות ותק מוכרות
-	-	-	-	-	-	בהוראה
31.1	68.6	3,457	7,633	2,637	4,528	10-1
34.8	71.1	4,728	11,736	3,508	6,858	20-11
43.9	77.9	6,237	15,815	4,335	8,888	30-21
35.9	69.1	7,230	17,167	5,321	10,149	+31
-	-	-	-	-	-	שעות עבודה בשבוע
76.2	16.0	9,214	4,651	5,228	4,009	10-1
46.1	21.2	5,052	6,752	3,459	5,571	20-11
40.1	37.9	4,659	10,160	3,325	7,370	30-21
19.9	14.8	4,636	13,886	3,867	12,101	+31
-	-	-	-	-	-	דרגת שכר (1)
48.5	39.6	4,642	7,954	3,126	5,698	לא אקדמית
27.1	56.1	4,384	10,447	3,450	6,694	תואר ראשון
25.0	64.6	5,828	15,011	4,661	9,118	תואר שני ומעלה
-	-	-	-	-	-	אשכול חברתי-כלכלי (2)
42.7	75.4	4,788	11,259	3,355	6,418	4-1
32.0	67.5	4,904	12,002	3,714	7,164	7-5
25.6	64.5	4,873	11,735	3,881	7,133	10-8

1. כולל דרגות שכר שוות ערך לדרגות שכר אקדמיות.
2. אשכול חברתי-כלכלי של יישוב בית הספר (דירוג רשויות 2013).

שכר שנתי למשרה מלאה

שכר השנתי למשרה מלאה עמד בשנת 2017 על כ-167 אלף ₪ לעומת כ-130 אלף ₪ בשנת 2010 וכ-100 אלף ₪ בשנת 2000 (גידול של כ-67% במהלך השנים 2000-2017). בקרב גברים כ-177 אלף ₪ לעומת כ-140 אלף ₪ וכ-109 אלף ₪, בהתאמה (גידול של כ-63%) ובקרב נשים כ-164 אלף ₪ לעומת כ-127 אלף ₪ וכ-96 אלף ₪, בהתאמה (גידול של כ-70%). בקרב עובדי הוראה צעירים (בני 25-34), כ-112 אלף ₪ לעומת כ-87 אלף ₪ וכ-70 אלף ₪, בהתאמה (גידול של כ-60%) ובקרב עובדי הוראה ותיקים (בני 55-64), כ-236 אלף ₪ לעומת כ-171 אלף ₪ וכ-134 אלף ₪, בהתאמה (גידול של כ-76%).

פערי השכר בין גברים לנשים פחתו מ-13% בשנת 2000 ל-8% בשנת 2017. לעומת זאת, פערי השכר בין ותיקים (בני 55-64) לצעירים (בני 25-34) התרחבו מ-93% ל-111%, בהתאמה.

לוח י- שכר שנתי למשרה מלאה בקרב עובדי הוראה בני 25-64, לפי שלב חינוך, מין וגיל, 2000, 2017, 2010

(אלפים)

גיל				מין		-	-	-
55-64	45-54	35-44	25-34	נשים	גברים	סך הכל	שלב חינוך	סך הכל
134.3	115.3	94.2	69.6	96.2	108.7	100.2	2000	סך הכל
171.4	151.8	119.6	87.2	126.6	140.2	129.7	2010	-
236.0	197.7	151.8	111.7	163.7	177.0	166.9	2017	-
113.4	102.0	82.6	64.1	86.6	-	86.5	2000	קדם-יסודי
147.6	132.7	107.0	82.1	117.3	-	117.0	2010	-
215.0	184.1	144.7	113.8	159.3	-	159.1	2017	-
141.9	115.6	93.5	66.8	96.6	102.2	98.5	2000	חינוך יסודי
174.5	153.9	119.2	86.7	123.7	137.1	126.2	2010	-
234.2	192.3	148.2	109.0	156.3	168.7	159.1	2017	-
138.1	116.2	95.9	72.3	95.3	109.8	99.8	2000	חטיבות ביניים
175.4	151.0	120.4	87.8	128.8	142.2	132.2	2010	-
244.5	206.0	155.8	113.1	170.8	176.9	172.3	2017	-
130.8	117.7	97.0	75.5	100.7	113.0	105.9	2000	חטיבות עליונות
169.3	152.3	122.3	89.7	135.3	145.0	138.5	2010	-
238.0	204.5	158.3	117.3	177.3	188.3	181.2	2017	-

אוכלוסייה: עובדי הוראה בחינוך הקדם-יסודי הרשמי ועובדי הוראה בבתי ספר בחינוך היסודי, חטיבות הביניים והחטיבות העליונות. לא כולל עובדי הוראה בחינוך הקדם-יסודי המוכר שאינו רשמי וכן עובדי הוראה במוסדות "פטור" ובמוסדות ללא תלמידים.

מקורות

עובדי הוראה: הנתונים מתבססים על ממצאי קובץ רב-שנתי של עובדי הוראה, שהוקם בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על-סמך עיבוד מתוך הקבצים השנתיים של משרד החינוך וקבצים שנתיים בחינוך המוכר שאינו רשמי², לשנים 1991-2020.

תלמידים: הנתונים מתבססים על ממצאי קובץ רב-שנתי של תלמידים, שהוקם בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על-סמך עיבוד מתוך הקבצים השנתיים של משרד החינוך, לשנים 1996-2020.

הגדרות והסברים

יחידת ספירה: בסטטיסטיקה של עובדי הוראה יחידת הספירה היא "נפשות" בשונה מספירת "משרות הוראה" שבה מורה נספר כמספר בתי הספר וכמספר שלבי החינוך שבהם לימד בכל בית ספר. עובדי הוראה המלמדים ביותר מדרג חינוך אחד, נספרו בכל אחד מהדרגים בנפרד ואילו בסך הכל נספרו פעם אחת בלבד.

עובדי הוראה חדשים: הוגדרו על פי מופע ראשון של תעודת זהות בשנה נתונה בקובץ הרב-שנתי של עובדי הוראה.

עזיבת המערכת: מוגדרת על סמך אי-הופעה בקבצים למשך 3 שנים ויותר ברציפות. בהתאם לכך, הנתונים על עזיבה מוגבלים עד לשנת 2017. יובהר כי למורים שחזרו למערכת לאחר הפסקה של 3 שנים ומעלה, עודכנה ההגדרה של עזיבה בהתאם.

שעות עבודה שבועיות: סך שעות העבודה השבועיות של עובדי הוראה, כולל: שעות הוראה פרונטליות, שעות פרטניות, שעות שהייה, שעות ניהול, שעות ייעוץ חינוכי ושעות למילוי תפקידים אחרים בבית הספר.

דרגת שכר: כולל דרגות שכר שוות ערך לדרגות שכר אקדמיות.

שכרם של עובדי הוראה: הנתונים על שכרם של עובדי הוראה (כולל מנהלי בתי ספר), מתבססים על עיבוד מיוחד מתוך קובץ הכנסות פרט שהוקם בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על בסיס דיווחי המעבידים לרשות המסים בישראל ומכסה את כל משרות השכיר, בשילוב עם נתונים מינהליים על עובדי הוראה כפי שנאספים בלמ"ס מדי שנה.

שכר חודשי ממוצע בהוראה: סך ההכנסות ברוטו לשנה קלנדרית, לפני ניכוי מיסים ותשלומי חובה לאדם, שמקורן במשרות שכיר בהוראה, מחולק ל-12 חודשים.

שכר שנתי לשעת עבודה: סך ההכנסות ברוטו לשנה קלנדרית כנ"ל, מחולק במספר שעות העבודה השבועיות לכל מורה.

שכר שנתי למשרה מלאה: סך ההכנסות ברוטו לשנה קלנדרית כנ"ל, מחושב לעובדי הוראה שעבדו במשרה מלאה.

ממוצע תלמידים למורה: חושב עפ"י חלוקת מספר התלמידים במספר עובדי הוראה בכל תא, בהתאמה.

ממוצע תלמידים למשרה מלאה: חושב עפ"י חלוקת מספר התלמידים במספר משרות מלאות של עובדי הוראה בכל תא, בהתאמה.

ממוצע תלמידים לכיתה³: חושב עפ"י חלוקת מספר התלמידים במספר הכיתות בכל תא, בהתאמה.

² לא כולל מוסדות "פטור".

³ כולל חינוך מיוחד.